

Uchwała z dnia 19 kwietnia 2007 r., III CZP 14/07

Sędzia SN Jacek Gudowski (przewodniczący)

Sędzia SN Antoni Górski (sprawozdawca)

Sędzia SN Marian Kocon

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa "P.F.I.G.", sp. z o.o. w W. przeciwko "M.Z.H." S.A. w Z. o zapłatę, po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 19 kwietnia 2007 r. zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 5 grudnia 2006 r.:

"Czy w wypadku, gdy strona zgłosiła wniosek o zabezpieczenie roszczenia majątkowego w piśmie rozpoczynającym postępowanie w sprawie, który na mocy art. 95 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) podlega zwolnieniu od opłaty stałej przewidzianej w art. 69 ust. 1 – należna opłata od zażalenia na wydane w tym przedmiocie postanowienie wynosi: piątą część opłaty stosunkowej od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu (art. 19 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 13), piątą część opłaty stałej przewidzianej dla wniosku w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia majątkowego, tj. 30,00 zł (art. 19 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 69 ust. 1 i art. 20 ust. 1) czy też 30,00 zł opłaty podstawowej (art. 14 ust. 1)?"

podjął uchwałę:

Zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o udzielenie zabezpieczenia majątkowego, zawarte w piśmie rozpoczynającym postępowanie, podlega opłacie w wysokości stałej w kwocie 30 zł (art. 19 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 1 i art. 69 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w Zabrzu postanowieniem z dnia 13 października 2006 r. oddalił zawarty w pozwie wniosek o zabezpieczenie dochodzonego roszczenia.

Pełnomocnik powoda, wnosząc zażalenie, uiścił opłatę stałą w wysokości 30 zł. Sąd Rejonowy odrzucił zażalenie jako nienależycie opłacone, uznając, że na podstawie art. 19 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 18 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), obowiązuje tu opłata w wysokości jednej piątej opłaty stosunkowej od pozwu, a zatem powinna być uiszczona w kwocie 112 zł.

Przy rozpoznaniu zażalenia na to postanowienie Sądowi Okręgowemu w Gliwicach nasunęła się wątpliwość, jaka jest należna opłata od zażalenia na postanowienie oddalające zawarty w pozwie wniosek o udzielenie zabezpieczenia majątkowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestii regulacji opłat w postępowaniu zabezpieczającym poświęcono w ustawie o kosztach dwa artykuły, zawarte w dziale piątym, art. 68 dotyczy opłaty od zabezpieczenia roszczenia niemajątkowego, a art. 69 opłaty od wniosku o udzielenie zabezpieczenia majątkowego. Zgodnie z art. 69 pkt 1, opłatę stałą w kwocie 100 zł pobiera się od wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia majątkowego, chyba że wniosek został zgłoszony w piśmie rozpoczynającym postępowanie; wówczas nie podlega on opłacie (art. 95 pkt 1 u.k.s.c.). Ustawa o kosztach nie zawiera odrębnej regulacji opłat w postępowaniu zażaleniowym dotyczącym zabezpieczenia roszczeń, wobec czego należy przyjąć, że do ustalenia wysokości tych opłat mają zastosowanie zasady zawarte w przepisach ogólnych ustawy (art. 10-21) oraz zasady ogólne odnoszące się do zaskarżania orzeczeń. Stosownie do art. 19 ust. 3 pkt 2 u.k.s.c., piątą część opłaty pobiera się od zażalenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

W ustawie nie wskazano wprost od jakiej podstawy należy liczyć piątą część opłaty w postępowaniu o zabezpieczenie roszczeń majątkowych, prowadzonym na skutek wniosku zawartego w piśmie rozpoczynającym sprawę, należy jednak przyjąć, że stanowi ją art. 69 u.k.s.c. Propozycja, aby za podstawę wyliczenia przyjmować wartość przedmiotu sporu jest nie do przyjęcia, gdyż według zasad ogólnych, opłatę pobiera się od przedmiotu zaskarżenia, a nie od przedmiotu dochodzonego roszczenia. Skoro zatem zaskarżenie zażaleniem dotyczy odmowy udzielenia zabezpieczenia majątkowego, to o wysokości opłaty rozstrzyga przedmiot zażalenia, a nie przedmiot całej sprawy. Analogicznie, przy zaskarżeniu rozstrzygnięcia o kosztach procesu, o wysokości należnej opłaty od zażalenia

decyduje kwota kwestionowanych kosztów, a nie wartość dochodzonego pozewem roszczenia. Z tego względu piątą część opłaty należnej od zażalenia, będącego przedmiotem niniejszej sprawy, należy liczyć od przewidzianej w art. 69 pkt 1 opłaty stałej od wniosku o zabezpieczenie, wynoszącej 100 zł.

Nie ma znaczenia okoliczność, że od zawartego w pozwie wniosku o zabezpieczenie, na skutek zwolnienia ustawowego, nie pobiera się żadnej opłaty, tak jak nie ma znaczenia uzyskanie sądowego zwolnienia od kosztów. Przyjęcie, że w przypadku zażalenia na postanowienie o oddaleniu wniosku o zabezpieczenie zawartego w pozwie (wniosku) podstawą obliczenia piątej części opłaty jest wpis stosunkowy, spowodowałoby istotne zróżnicowanie sytuacji strony wnoszącej zażalenie w zależności od stadium postępowania, gdyż w pozostałych przypadkach piąta część wpisu od zażalenia byłaby liczona od kwoty wpisu stałego, określonej w art. 69 pkt 1 u.k.s.c. Przyjęcie takiego rozwiązania jest, bez wyraźnej dyspozycji ustawy, niedopuszczalne.

Z tego względu trzeba uznać, że decyduje przedmiot rozstrzygnięcia i – odpowiadający mu – przedmiot zaskarżenia, co prowadzi do wniosku, iż obowiązuje jednolita podstawa do ustalenia opłaty od zażalenia w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia majątkowego, jaką jest przewidziana w art. 69 pkt 1 u.k.s.c. kwota 100 zł. Ponieważ zgodnie z art. 20 u.k.s.c. wysokość opłaty nie może być niższa od 30 zł, od zażalenia na orzeczenie w tym przedmiocie należy się opłata w wysokości stałej, wynosząca 30 zł. Oznacza to, że w tym zakresie nastąpiła istotna zmiana stanu prawnego, gdyż na podstawie § 53 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 154, poz. 753 ze zm.), wysokość zażalenia była uzależniona od wysokości wpisu stosunkowego. Z powodu tej zmiany powoływanie się na poprzednią praktykę orzeczniczą straciło uzasadnienie.

Z tych przyczyn na podstawie art. 390 k.p.c. orzeczono, jak w uchwale.